

**KULTŪROS VERTYBIŲ APSAUGOS DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS
RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJOS DIREKTORIUS**

**Į S A K Y M A S
DĖL PASAULINIO PAVELDO OBJEKTO - KULTŪROS PAMINKLO U1P - VILNIAUS
ISTORINIO CENTRO APSAUGOS ZONOS LAIKINOJO APSAUGOS REGLAMENTO
PATVIRTINIMO**

2005 m. balandžio 19 d. Nr. Į-167
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)), atsižvelgdama į ICOMOS Lietuvos nacionalinio komiteto ir užsienio ekspertų, vertinusių Vilniaus senamiesčio detaliojo plano projektą, išvadas dėl Vilniaus senamiesčio apsaugos ir Lietuvos Respublikos valstybinės kultūros paveldo komisijos 2005 m. balandžio 19 d. raštą Nr. v11-138-(6.5), siekdama užtikrinti, kad būtų tinkamai įgyvendinamas tarptautinis įsipareigojimas saugoti Vilniaus istorinio centro įrašymo į Pasaulinio paveldo sąrašą dokumentacijoje nurodytas jo vertingąsias savybes nuo neigiamo naujų statybų apsaugos zonos poveikio:

1. N u s t a t a u , kad Pasaulinio paveldo objekto – kultūros paminklo U1P – Vilniaus istorinio centro apsaugos zona apima Vilniaus istorinio centro įrašymo į UNESCO Pasaulinio paveldo sąrašą dokumentacijos plane „Vilniaus centrinės dalies zonavimas paminklo apsaugos požiūriu“ nurodytas urbanistines paminklines teritorijas (brėžinyje pažymėtas indeksu „2“), reguliuojamų statybų zonas (brėžinyje pažymėtas indeksais „3A“ ir „3B“) ir gamtos apsaugos zonas (brėžinyje pažymėtas indeksu „4“).

2. T v i r t i n u pasaulinio paveldo objekto – kultūros paminklo U1P – Vilniaus istorinio centro apsaugos zonos laikinąjį apsaugos reglamentą (pridedama).

3. Į s a k a u:

3.1. Pasaulinio paveldo objekto – kultūros paminklo U1P – Vilniaus istorinio centro apsaugos zonos laikinojo apsaugos reglamento reikalavimų neatitinkančių pastatų, pastatytų apsaugos zonoje po to, kai Vilniaus istorinis centras buvo įrašytas į Pasaulinio paveldo sąrašą, rekonstravimas leidžiamas, jei pagal projektą rekonstruotas pastatas bus atitinkantis Pasaulinio paveldo objekto – kultūros paminklo U1P – Vilniaus istorinio centro apsaugos zonos laikinojo apsaugos reglamento reikalavimus;

3.2. Pasaulinio paveldo objekto – kultūros paminklo U1P – Vilniaus istorinio centro apsaugos zonos laikinojo apsaugos reglamento reikalavimais vadovautis išduodant privalomas sąlygas teritorijų planavimo dokumentams rengti bei privalomas statinių projektavimo sąlygas, derinant teritorijų planavimo dokumentus, priimant sprendimus dėl statybos leidimų išdavimo bei dėl savavališkos statybos padarinių šalinimo.

4. S u s t a b d a u Kultūros paveldo centro direktoriaus 2004 m. lapkričio 19 d. patvirtintų Kultūros paminklo U1P (Pasaulinio paveldo objekto) apsaugos zonų ribų galiojimą.

5. Į p a r e i g o j u Kultūros vertybių apsaugos departamento Urbanistikos ir kultūrinio kraštovaizdžio skyrių organizuoti į Pasaulinio paveldo sąrašą įrašyto Vilniaus istorinio centro apsaugos zonos specialiojo plano rengimą, kuriuo, suderinus su UNESCO Pasaulinio paveldo komitetu, būtų papildyta ir patikslinta Vilniaus istorinio centro įrašymo į Pasaulinio paveldo sąrašą dokumentacija.

6. N u s t a t a u , kad Pasaulinio paveldo objekto – kultūros paminklo U1P – Vilniaus istorinio centro apsaugos zonos laikinasis apsaugos reglamentas galioja iki Vilniaus senamiesčio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 16073, buvęs kodas U1P) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano – paveldo tvarkos projekto patvirtinimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [I-441](#), 2010-11-16, Žin., 2010, Nr. 136-6975 (2010-11-20), i. k. 11020KPISAK000I-441

Direktorė

Diana Varnaitė

PATVIRTINTA

Kultūros vertybių apsaugos departamento
prie Lietuvos Respublikos kultūros
ministerijos direktoriaus

2005 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. Į-167

PASAULINIO PAVELDO OBJEKTO – KULTŪROS PAMINKLO U1P – VILNIAUS ISTORINIO CENTRO APSAUGOS ZONOS LAIKINASIS APSAUGOS REGLAMENTAS

I. BENDROS NUOSTATOS

1. Pasaulinio paveldo objekto – kultūros paminklo U1P – Vilniaus istorinio centro apsaugos zonos laikinasis apsaugos reglamentas (toliau – Reglamentas) nustato Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)) 19 straipsnio 2 dalies 2 punkto bei Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 19 straipsnio 6 punkto reikalavimų taikymo principus, saugant Vilniaus senamiesčio vertingąsias savybes.

2. Veiklos pasaulinio paveldo objekto – kultūros paminklo U1P – Vilniaus istorinio centro apsaugos zonoje ribojimo tikslas – saugoti Vilniaus senamiesčio istoriškai susiformavusias panoramas ir siluetus, matomus iš Vilniaus senamiesčio gatvių ir aikščių, pagrindinių įvažiavimo į senamiestį traktų, taip pat iš Vilniaus bendruoju planu ir kitais teritorijų planavimo dokumentais nustatytų senamiesčio apžiūros vietų pačiame senamiestyje bei jo apsuptyje.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

3. Reglamente vartojamos sąvokos:

Apsaugos zonos – greta saugomo kultūros paveldo objekto ar vietovės esančios teritorijos, kurioms nustatomos žemės sklypų ir kitų nekilnojamųjų daiktų tvarkymo ir naudojimo specialiosios sąlygos, kad kultūros paveldo objekto ar vietovės vertingosios savybės būtų apsaugotos nuo galimo neigiamo veiklos tose gretimose teritorijose poveikio.

Apžiūros vieta – Vilniaus miesto bendruoju planu bei kitais teritorijų planavimo dokumentais ir teisės aktais nustatytos vietos (regyklos, apžvalgos vietos, apžiūros vietos), skirtos senamiesčio ar atskirų jo dalių apžiūrai ar tinkamos ir rezervuotos tokiam naudojimui.

Kultūros paveldo objektai – pavieniai ar į kompleksą įeinantys objektai, registruoti kaip nekilnojamosios kultūros vertybės, t. y. žemės sklypuose, sklypų dalyse, vandens, miško plotuose ar jų dalyse esantys statiniai ar kiti nekilnojamieji daiktai, kurie turi vertingųjų savybių ir kartu su jais priskirta teritorija yra atskiri daiktinės teisės objektai ar gali jais būti.

Naujo statinio statyba – statybos rūšis, kai yra tikslas statybos sklype, kuriame yra ar nėra statinių, pastatyti naują statinį (nutiesti naujus inžinerinius tinklus, susisiektis komunikacijas), pastatyti esamo statinio antžeminį ar požeminį priestatą, neatsižvelgiant į tai, ar jie savo paskirtimi bus susiję ar ne, atstatyti buvusį (sugriuvusį, sunaikintą, nugriautą) statinį.

Panorama – matomas iš tam tikro apžvalgos taško daugiaplanis urbanizuotos ir/ar gamtinės aplinkos vaizdas.

Senamiestis – Vilniaus istorinis centras tomis ribomis, kurios yra nurodytos įrašymo į Pasaulinio paveldo sąrašą dokumentacijoje.

Siluetas – tolimas kontūrinis užstatymo vaizdas dangaus skliauto ir gamtinių elementų fone ar tolumo užstatymo fone.

Statinio rekonstravimas – statybos rūšis, kai yra tikslas iš esmės pertvarkyti esamą statinį, sukurti jo naują kokybę: pastatyti naujus aukštus (antstatus) ar nugriauti dalį esamų (nedidinant statinio užimto žemės ploto matmenų, išskyrus priestato atvejį); pristatyti prie statinio (ar pastatyti tarp gretimų statinių) priestatą – pagalbinį statinį (pagal naudojimo paskirtį susijusį su statiniu, prie kurio jis pristatomas), kurio visų aukštų, taip pat rūšio (pusrūšio), antstatų, pastogės patalpų plotų

suma nebūtų didesnė kaip 10 procentų už tokiu pat būdu apskaičiuotą statinio, prie kurio priestatas pristatomas, plotų sumą; iš esmės keisti statinio fasadų išvaizdą (keičiant apdailą – jos konstrukcijas, medžiagas, įrengiant naujus statinio elementus – balkonus, duris, langus, architektūros detales, keičiant šių statinio elementų matmenis, tipą, išdėstymą ar juos pašalinant); keisti (pašalinti nereikalingas) bet kurias laikančiąsias konstrukcijas kito tipo konstrukcijomis; iš esmės keisti pastato patalpų planą pertvarkant laikančiąsias konstrukcijas; apšiltinti statinio išorines atitvaras (sienas, stogą); atlikti statinio kapitalinio remonto darbus, jei šie darbai atliekami kartu su statinio rekonstravimu; pertvarkyti statinio bendrąsias inžinerines sistemas keičiant jų tipą, pralaidumą; atlikti technologinių įrenginių ir technologinių inžinerinių sistemų, inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų rekonstravimo darbus, nurodytus normatyviniuose statinio saugos ir paskirties dokumentuose; pritaikyti statinį naujai paskirčiai, kai normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nustatyti naujos statinio paskirties reikalavimai yra griežtesni negu buvusios ir kai šių reikalavimų negalima laikytis atliekant paprastąjį ar kapitalinį remontą.

Teritorijų planavimo dokumentai – bendrieji (generaliniai), specialieji ir detalieji planai, kuriuose raštu ir grafiškai pateikti sprendiniai dėl teritorijų, žemės sklypų ar jų grupių tvarkymo, naudojimo ir apsaugos bei teritorijos vystymo reikmių ir sąlygų.

Teritorijų planavimo dokumento sprendinių poveikio vertinimas – teritorijų planavimo proceso etapas, kurio metu surenkama ir analizuojama informacija, jos pagrindu (nustatytais aspektais ir tvarka) įvertinamas rengiamo teritorijų planavimo dokumento sprendinių įgyvendinimo galimas teigiamas ir (ar) neigiamas ilgalaikis ir (ar) trumpalaikis poveikis.

Kitos vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme bei kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

III. STATYBINĖS VEIKLOS APSAUGOS ZONOJE REGLAMENTAVIMAS

4. Apsaugos zonoje saugomų kultūros paveldo objektų aukštis nekeičiamas, išskyrus atvejus, kai toks keitimas yra numatytas saugomų kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentuose ir pagrįstas istoriniais ir fiziniais (natūros) tyrimais.

5. Apsaugos zonoje draudžiamas tokių naujų statinių statymas ar esamų statinių rekonstravimas, didinant jų aukštingumą ar apimtį, kurie, žiūrint iš senamiesčio gatvių ir aikščių, pagrindinių įvažiavimo traktų bei iš apžiūros vietų:

5.1. savo aukščiu, apimtimi ar išraiška nustelbtų senamiestyje ar jo apsaugos zonoje esantį saugomą kultūros paveldo objektą ar jų grupę, gamtines vertybes – senamiestį supančias kalvas;

5.2. trukdytų apžvelgti senamiestį ar jo apsaugos zonoje esantį saugomą kultūros paveldo objektą ar jų grupę;

5.3. ne mažiau kaip iki pusės aukščio užstotų senamiestyje ar jo apsaugos zonoje esančią kalvą;

5.4. keistų senamiesčio siluetą;

5.5. būtų matomi iš senamiesčio gatvių ir aikščių (šis reikalavimas netaikomas gatvių, ribojančių senamiestį, atveju).

6. Planuojamas statyti statinys laikomas nustelbiančiu saugomą kultūros paveldo objektą ar jų grupę, jeigu, žiūrint iš apžiūros vietų:

6.1. bus iškilęs virš matomo saugomo kultūros paveldo objekto ar jų grupės;

6.2. bus matomas saugomo kultūros paveldo objekto ar jų grupės artimoje aplinkoje ir vizualiai savo apimtimi ar aukščiu konkuruos ar bus didesnis už saugomą kultūros paveldo objektą ar jų grupę.

7. Statinys laikomas matomu saugomo kultūros paveldo objekto ar jų grupės artimoje aplinkoje, jeigu, žiūrint iš apžiūros vietos, atstumas/matymo kampas nuo saugomo kultūros paveldo objekto ar jų grupės iki statinio bus lygus arba mažesnis už matomą saugomo kultūros paveldo objekto ar jų grupės horizontaliąją dalį/matymo kampą.

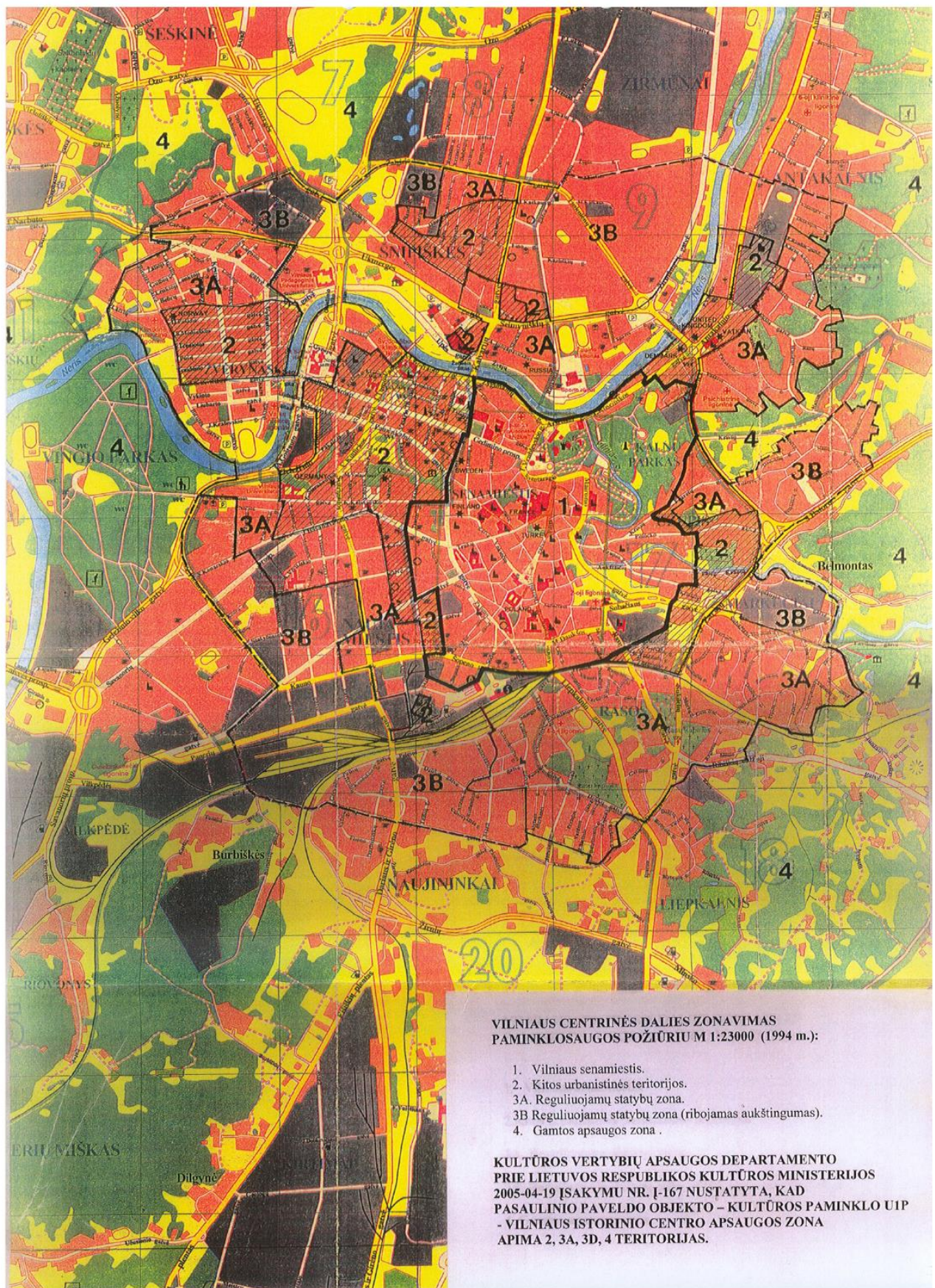
8. Matoma saugomo kultūros paveldo objekto dalis yra ta jo dalis, kurios neužstoja kiti statiniai ar reljefas. Želdynais užstojama saugomo kultūros paveldo objekto dalis laikoma matoma šio objekto dalimi.

9. Atvejais, nenurodytais Reglamento 5 punkte, naujų statinių statymas ar esamų statinių rekonstravimas gali būti leidžiamas, remiantis teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimu.

10. Senamiesčio apsaugos zonoje esančių kitų saugomų kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose taikomi šio Reglamento reikalavimai, nustatyti saugomų kultūros paveldo objektų ir vietovių apsaugos reglamentuose ar teritorijų planavimo dokumentuose.

11. Senamiesčio apsaugos zonos dalyje, kuriai Paminklotvarkos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 1994 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl Vilniaus miesto centrinės dalies paskelbimo vietinės reikšmės urbanistikos paminklu“ ir Vilniaus miesto mero 1994 m. birželio 16 d. potvarkiu Nr. 1156V „Dėl Vilniaus miesto vietinės reikšmės urbanistikos paminklo reguliuojamo užstatymo zonos teritorijos ir režimo patvirtinimo“ yra nustatytas Vilniaus miesto vietinės reikšmės urbanistikos paminklo reguliuojamo užstatymo zonos režimas, nustatyto režimo reikalavimai taikomi kartu su šio Reglamento reikalavimais.

12. Senamiesčio apsaugos zonos dalyse, kurios yra Pavilnių regioninio parko, Karoliniškių kraštovaizdžio ir kitų draustinių teritorijose, taikomi tų saugomų teritorijų apsaugos reikalavimai kartu su šio Reglamento reikalavimais.

Pakeitimai:

1.

Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, Įsakymas

Nr. [I-441](#), 2010-11-16, Žin., 2010, Nr. 136-6975 (2010-11-20), i. k. 11020KPISAK000I-441

Dėl Kultūros vertybių apsaugos departamento prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos direktoriaus 2005 m. balandžio 19 d. įsakymo Nr. I-167 "Dėl pasaulinio paveldo objekto – kultūros paminklo UIP – Vilniaus istorinio centro apsaugos zonos laikinojo apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo